

Skellefteå kommuns yttrande över promemorian "En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar"

Skellefteå kommun har erhållit rubricerad promemoria på remiss och avger härmed följande yttrande.

Sammanfattning

Skellefteå kommun konstaterar att promemorian innebär betydande förändringar i processen för tillståndsprövning av kärntekniska anläggningar. Förslagen rör bland annat en ny planeringsprocess, krav på kommunalt tillstyrkande och nya tidsgränser för kommunala beslut.

Kommunen betonar att kommunernas inflytande och den lokala demokratin måste värnas och framhåller särskilt:

- att det kommunala vetot och kravet på tillstyrkande ska bevaras och stärkas.
- att kommunernas beslut måste bygga på tillräckligt underlag och kunna omprövas vid väsentligt ändrade förutsättningar,
- samt att lokal delaktighet och samråd måste regleras tydligare i lag.

Synpunkter

Kommunalt inflytande och vetorätt

Kommunen välkomnar att det även i fortsättningen ska krävas kommunalt tillstyrkande för att regeringen ska kunna godkänna en kärnteknisk anläggning eller anta en plan. Detta är en grundläggande del av den lokala demokratin och bör bibehållas. Skellefteå kommun motsätter sig dock förslaget att en kommun inte ska kunna ändra sitt beslut efter att ha tillstyrkt en ansökan. Det måste finnas möjlighet till omprövning av tillstyrkande om nya fakta, riskbedömningar eller lokala förutsättningar tillkommer.

Tidiga beslutsprocesser och underlag

Enligt promemorian ska kommunerna fatta beslut i ett tidigare skede än idag. Kommunen vill påpeka att detta kräver väl underbyggda beslutsunderlag,

särskilt vad gäller säkerhet, miljö, beredskap och markanvändning. Staten bör säkerställa att kommunerna ges tillgång till expertstöd och nödvändig information från Strålsäkerhetsmyndigheten och andra aktörer innan beslut fattas.

Lokal förankring och samråd

Skellefteå kommun anser att processen måste innehålla obligatoriska samråd med berörda kommuner och invånare, liknande de krav som finns i plan- och bygglagen. Lokal acceptans är avgörande för att ny kärnteknisk verksamhet ska kunna etableras på ett ansvarsfullt och förtroendeskapande sätt.

Möjlighet till statliga beslut utan kommunens tillstyrkande

Kommunen avstyrker förslaget om att regeringen, under särskilda omständigheter, ska kunna godkänna mellanlagring eller slutförvaring av kärnavfall utan kommunalt tillstyrkande. En sådan ventil riskerar att urholka kommunernas självstyre och skapa misstro i tillståndsprocessen.

Ekonomiska och administrativa konsekvenser

Om prövningsprocessen förändras på ett sätt som innebär ökat administrativt ansvar för kommunerna, måste detta kompenseras ekonomiskt. Staten bör även bidra till kompetensuppbyggnad i kommuner utan tidigare erfarenhet av kärnteknisk verksamhet

Avslutande synpunkter

Lokal demokrati, säkerhet och transparens måste stå i centrum för prövningen och Skellefteå kommun vill särskilt framhålla att:

- det kommunala vetot ska bevaras och stärkas,
- kommuner ska kunna ändra sitt beslut vid förändrade förutsättningar,
- tidig samverkan och statligt stöd är nödvändigt för en rättssäker process.